

Sygn. akt: I C 207/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kałwak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Klaudia Pluta

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2018r. w Oleśnie

sprawy z powództwa **M. S.** (dawniej: (...))

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej **(...) S.A. z siedzibą**

w W. na rzecz powódki **M. S.** kwotę **14.000,00 zł** (czternaście tysięcy złotych 00/100) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 30.01.2017r. do dnia zapłaty;

I. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

II. zasądza od strony pozwanej **(...) S.A. z siedzibą**

w W. na rzecz powódki **M. S.** kwotę **1.302,55 zł** (jeden tysiąc trzysta dwa złote 55 /100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 25.04.2017 r. **M. K.** (obecnie: **S.**) wystąpiła przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 24.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30.01.2017 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600,00 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, ewentualnie zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 24.10.2004 r. w L. doszło do wypadku, w następstwie którego śmierć poniósł brat powódki – D. W.. Sprawca - Z. C. - kierując samochodem marki F. (...) nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że podczas wykonywania skrętu w lewo zajechał drogę nadjeżdżającemu z przeciwna samochodowi marki F. (...)

o nr rej. (...), kierowanemu przez D. W., w efekcie czego doprowadził do zderzenia się pojazdów. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 16.11.2005 r., sygn. akt II K 225/05 Z. C. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata.

Pojazd kierowany przez sprawcę w dacie zdarzenia korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej ze stroną pozwaną.

Powódka dokonała zgłoszenia szkody stronie pozwanej pismem z dnia 30.12.2016 r. domagając się przyznania kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią brata. Decyzją z dnia 17.01.2017 r. strona pozwana przyznała na rzecz powódki kwotę 6.000,00 zł.

D. W. w dacie śmierci miał 29 lat a powódka 12 lat. Powódka jako najmłodsza z rodzeństwa często zostawała ze starszym bratem. Wymyślał wtedy dla niej zabawy i wspólnie spędzali czas m.in. na huśtawce za domem. D. W., mimo iż wyprowadził się z rodzinnego domu i założył własną rodzinę, bardzo często przyjeżdżał odwiedzać powódkę. W dzień wypadku przyjechał do niej z samego rana i razem poszli na grzyby. Powódka uwielbiała spędzać z nim czas i wiedziała, że zawsze może na niego liczyć. Śmierć brata bardzo powódką wstrząsnęła, nie umiała poradzić sobie z tą stratą. Ciągle chciała spędzać czas na cmentarzu, aby być blisko brata. Zamknęła się w sobie, stała się płacziwa i bardzo wrażliwa. Nie potrafiła poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Przestało jej zależeć na ocenach w szkole, bardzo obniżyły się jej wyniki. Z powodu śmierci brata relacje powódki z rodziną bardzo się osłabiły. Do dnia dzisiejszego powódka tęskni za bratem i odczuwa ogromną pustkę w sercu.

Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powódka wskazała art.448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., a w odniesieniu do odsetek – art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, tj. 30 – dniowy termin likwidacji szkody. - pozew – k. 3 – 5.

W odpowiedzi na pozew wniesionej dnia 24.05.2017 r. strona pozwana - (...) S.A. z siedzibą w W. - wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana potwierdziła, że pełnomocnik powódki domagał się dla niej zadośćuczynienia w kwocie 30.000, (...) S.A. przyjęło odpowiedzialność co do zasady i wypłaciło 6.000 zł. Natomiast domaganie się przyznania dalszej kwoty 24.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest – według stanowiska (...) S.A. - nieudowodnione co do zasady. Strona pozwana podkreśliła, że w dacie zdarzenia powódka miała 12 lat, a jej 29 – letni brat D. mieszkał i pracował 90 km od domu rodzinnego. Ponadto mieli jeszcze kilkoro rodzeństwa. (...) S.A. powódka nie wykazała, jakoby problemy z nauką w szkole podstawowej wynikały z traumy spowodowanej śmiercią brata. Nie przedłożyła opinii pedagoga szkolnego, ani nie korzystała z pomocy psychologicznej. Nie wykazała również, że miała kwalifikacje intelektualne, by skończyć wyższy poziom edukacji.

W ocenie strony pozwanej kontakt pomiędzy 12- letnim dzieckiem a jej 29 – letnim bratem, który ma własną rodzinę (żona, syn) mieszka w dużej odległości od powódki, bywa w tym domu sporadycznie, nie miał charakteru zażyłej przyjaźni lecz co najwyżej zwykłych okazjonalnych kontaktów rodzinnych. Z zasad doświadczenia życiowego wynika, że poszkodowany brat nie miał czasu na odwiedziny w domu rodzinnym, a jeżeli tam bywał, to odwiedzał matkę, a nie dużo młodszą siostrę. Między rodzeństwem o tak dużej różnicy wieku mógł istnieć związek emocjonalny o charakterze opiekun – podopieczny.

Strona pozwana podnosi, że powódka nie udowodniła jakoby w wyniku śmierci brata zostało naruszone dobro osobiste w postaci zerwania szczególnej więzi emocjonalnej. Pozytywne relacje emocjonalne pomiędzy rodzeństwem mogły istnieć, ale nie sposób twierdzić, że „nie mogą bez siebie żyć”. Jak wynika z dalszej drogi życiowej powódki, nie utraciła ona aktywności życiowej, nie pogorszyły się jej relacje z innymi członkami rodziny, wyszła za mąż i ma dwoje dzieci.

Powódka nie wykazała, że z powodu przeżyć po śmierci brata ma depresję, problemy ze snem, jedzeniem, czy też nie chce wychodzić z domu. Nie wykazała też, że po śmierci brata boi się jeździć samochodem jako pasażer. Traumą powypadkową odczuwają osoby bezpośrednio w nim uczestniczące i trwa ona nie dłużej niż dwa lata od daty wypadku, natomiast powódka nie jechała z bratem w dniu wypadku.

(...) S.A. orzecznictwo SN wyróżniając w sposób sprzeczny ze stanowiskiem ustawodawcy dobro osobiste w postaci więzi rodzinnych ogranicza zakres takich więzi do więzi, których zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Nadto, powódka nie wykazała, że w wyniku śmierci brata została naruszona więź rodzinna w stopniu, który można uznać za dobro osobiste. Nie należy bowiem utożsamiać uczucia przywiązania do innej osoby, które jest pojęciem szerszym z dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. Po kilku latach od zdarzenia każdy z najbliższych musi pogodzić się ze stratą, co oznacza, że reakcja żałoby mija. W wyjątkowych sytuacjach, jeśli jest inaczej to taka osoba musiałaby pozostawać pod stałą opieką psychiatry, a tej okoliczności powódka nie wykazała. Cierpienia psychiczne, aby podlegać kompensacie muszą mieć postać rozstroju zdrowia (art. 444 – 445 k.c.). Najczęściej smutek, żal, poczucie osamotnienia czy bezradności nie podlegają na tej podstawie kompensacji. W ocenie strony pozwanej powódka nie doznała cierpienia w stopniu naruszającym jej dobra osobiste. Nie są to skutki, jakich wymaga przepis art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. Poza tym zadośćuczynienie nie może być nadmierne. Nadto ewentualnie zasądzone zadośćuczynienie winno być odpowiednie w dacie orzekania, a więc uwzględniając upływ czasu od daty zgonu bezpośrednio poszkodowanego. (...) S.A. zasądzone zadośćuczynienie po upływie wielu lat od daty śmierci musi być niższe niż zasądzone w bezpośredniej bliskości tamtego wydarzenia.- odpowiedź na pozew – k. 22 – 24v.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24.10.2004 r. w L. na skrzyżowaniu drogi K-11 z ulicą M.C. S. Z. C. – kierując samochodem marki F. (...) o nr rej.

(...), nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że podczas wykonywania skrętu w lewo zajechał drogę nadjeżdżającemu z przeciwnego kierunku samochodowi marki F. (...) o nr rej. (...) kierowanego przez D. W., w efekcie czego doprowadził do zderzenia się pojazdów, w wyniku czego D. W. poniósł śmierć, natomiast pasażer jego samochodu – A. N. doznał stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, rany głowy i łuku brwiowego, złamania uda

i obojczyka lewego oraz rany tłuczonej podudzia lewego, co naruszyło prawidłowe czynności narządów jego ciała na okres powyżej 7 dni. Czyn Z. C. stanowił przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. i art. 177 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublińcu II Wydział Karny z dnia 16.11.2005 r., sygn. akt II K 225/05 Z. C. został uznany za winnego popełnienia ww. zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu i skazany na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby wynoszący 3 lata. Orzeczono wobec sprawcy również grzywnę.

dowód : - kserokopia wyroku Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 16.11.2005 r., sygn. akt II K 225/05 – k. 9; w aktach szkody (...) S.A. wyrok wraz z uzasadnieniem – płyta CD – k. 33;

- notatka urzędowa z wypadku drogowego - w aktach szkody (...) S.A. – płyta CD – k. 33;

- opinia Laboratorium Kryminalistycznego KWP w K. sporządzona w postępowaniu karnym - w aktach szkody (...) S.A. – płyta CD – k. 33.

Pojazd kierowany przez sprawcę w dacie zdarzenia był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, a ubezpieczycielem była strona pozwana, tj. (...) S.A.

dowód : - fakty bezsporne.

D. W. był przyrodnim bratem powódki. Mieli wspólną matkę – H. K., która była trzykrotnie zamężna.

Z pierwszego małżeństwa H. K. pochodzą dzieci: D. W. (najstarszy z braci powódki) i T. W. (zmarł w 2011 r. w wieku 34 lat). Rodzina mieszkała w S.. Jednak z pierwszym mężem H. K. się rozwiódła. Przeprowadziła się do S.. D. W. został z babcią i z dziadkiem ze strony swego ojca w S.. Natomiast jego ojciec mieszkał osobno na tej samej ulicy. Krótko potem ojciec D. W. zmarł tragicznie.

Drugie małżeństwo matki powódki (mąż o nazwisku K.) trwało krótko. Mieszkali w R.. Nie mieli wspólnych dzieci.

Z trzeciego małżeństwa H. K. (również zakończonego rozwodem) pochodzi powódka (26 lat).

Powódka miała w sumie czterech starszych braci, tj. wskazani wyżej: D. W. i T. W., a nadto: Ł. (33 lata) – mieszka w Anglii, J. (28 lat) – nie wiadomo gdzie przebywa. Dwa lata temu powódka dowiedziała się, że ma też siostrę, która ma już 43 lata. Jest to dziecko H. K., o którym nigdy nie mówiła powódce.

dowód: - zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- notatka ubezpieczyciela z wywiadu z H. K. - w aktach szkody (...) S.A. – płyta CD – k. 33;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Między D. W. a M. K. była różnica wieku 17 lat. D. w chwili śmierci miał 29 lat, a powódka 12 lat. Nie mieszkali nigdy razem. D. dość wcześnie się ożenił. Wraz z żoną i synem mieszkali w S.. Pochowany jest na cmentarzu w S..

Obok D. W. w S. mieszkał brat T. W..

dowód: - zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17.

Natomiast powódka mieszkała wraz z matką i jej synem z trzeciego małżeństwa w leśniczówce w S.. Powódka jest najmłodsza spośród rodzeństwa. Wychowywała ją mama, której często nie było w domu, gdyż musiała pracować na utrzymanie rodziny.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17.

D. W. początkowo nie przyjeżdżał często do S., później częściej latem na grzyby, na grilla, pod namioty, zimą rzadziej. Przyjeżdżał wraz z synem i żoną. Jednak D. W. dbał o rodzinę. Zrobił powódce i przyrodniemu bratu huśtawkę, grzybek do siedzenia, chodzili razem na grzyby. Gdy przyjechał, zawsze coś zrobił dla dzieci. Wymyślali wspólne gry z całym rodzeństwem. Robili wspólne ognisko, wygłupiali się, śmiali. Brat powódki miał duże poczucie humoru.

Również powódka jeździła do braci: D. i T. do S. na wakacje, ferie, święta, weekendy, będąc po trochu u jednego i drugiego z braci. Prosiła matkę, żeby pozwoliła jej tam jechać. Była dosyć samodzielna i odważna. Była u rodziny, więc matka nie martwiła się o nią. Przyjeżdżał też po nią brat T..

Z uwagi na dość dużą odległość od rodziny – ok. 80 km do S. – D. planował kupić dom obok rodziny, żeby mieć blisko i częściej odwiedzać bliskich.

dowód: - zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

W dniu wypadku D. odwiedził rodzinę (w tym powódkę) z samego rana, by wspólnie pójść na grzyby. Przed godziną 15 – tą wyruszył w podróż powrotną do domu, ponieważ była niedziela i musiał iść następnego dnia do pracy. Do późnego wieczora rodzina nie miała informacji o śmierci D.. Wieczorem po godzinie 22 przyjechał brat powódki T. z żoną i przyjacielem i zawiadomił rodzinę, w tym powódkę, o zdarzeniu. Na wieść o śmierci syna matka powódki potrzebowała pomocy medycznej, zabrała ją pogotowie. Wszyscy zostawili powódkę samą w domu w środku lasu i kazali iść spać. Następnego dnia powódka poszła do szkoły roztrzęsiona i zamknięta w sobie, było jej bardzo ciężko, z nikim nie chciała rozmawiać. Po drugiej lekcji zawiadomiła ją nauczycielka, gdyż przyjechała po nią jej ciocia i zabrała do domu, gdzie czekała już mama. Powódka poszła do swojego pokoju i przepisała cały wiersz z książki na kartkę: „Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą”, bo czym skłamała, że miała takie zadanie do szkoły. Ciocia zabrała powódkę i jej bliskich do S., ponieważ też tam mieszkała. Po drodze zatrzymali się na miejscu wypadku. Była tam też żona D. roztrzęsiona i zapłakana. Powódka widziała plamę krwi, szkło i parę części z samochodu, co ją jeszcze bardziej wstrząsnęło. Powódka z rodziną pojechała na kilka dni do cioci, aby wyczekać pogrzebu. Pojechali również do prosektorium, żeby zobaczyć ostatni raz D., ale M. K. została w samochodzie, było to dla niej za wiele, chciała zapamiętać D. żywego. Nie uczestniczyła w żadnych modlitwach za zmarłego brata. Była tylko na samym pogrzebie, który jednak silnie przeżyła. Po pogrzebie powódka wolała spać u brata T., który mieszkał koło cmentarza w S.. Codziennie odwiedzała grób brata. Miała koszmary, wszędzie widziała twarz D.. Bratowa J. przysłała do powódki w nocy, bo słyszała jej krzyk i powiedziała, żeby pozwoliła bratu odejść.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

M. K., jako 12 – letniej dziewczynce, nikt nie wytłumaczył jak zginął brat, nie przepracował z nią straty. Została z tym zostawiona sama.

dowód : - przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Powódka bardzo nie chciała wracać z S., ale musiała chodzić do szkoły. Nie umiała dojść do normy. W szkole gorzej jej szło z koncentracją i nauką, była „w swoim świecie”. Pod koniec roku szkolnego przez dwa tygodnie powódka nie chodziła do szkoły

i ukrywała się na ambonie, ale gdy mama się dowiedziała, zaprowadziła ją do szkoły. Dzięki temu powódka skończyła podstawówkę. W gimnazjum było jeszcze gorzej, powódka wagarowała, dwa razy nie dostała promocji do następnej klasy. Nie radziła sobie, stała się bardzo wrażliwa, płacziwa. Kiedy tylko było wolne od szkoły jechała do S., żeby móc codziennie odwiedzać grób brata. Udało jej się skończyć liceum zaocznie.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65.

Po śmierci brata D. powódka się zmieniła. Zamknęła się w sobie, trudno było do niej dotrzeć. Lekarstw nie brała, ale płakała. Jest skryta, nie zwraca się otoczeniu. Nadal przeżywa śmierć brata.

dowód: - zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Ponadto, po śmierci brata kontakty z rodziną powódki się urwały. Średni brat wyjechał na stałe do Anglii, drugi zerwał kontakt – nawet powódka nie wie gdzie jest. Powódka nie dogaduje się również ze swoją mamą.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17.

Powódka często wspomina z mamą D., najczęściej w rocznicę jego śmierci. Nosi jego zdjęcie w portfelu „na szczęście”. Patrząc na to zdjęcie często wraca do tych tragicznych chwil.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Powódka często utrzymuje kontakty z synem D. (obecnie 21 lat). Czasami się odwiedzają, piszą na F.-u.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17.

Nadto, powódka boi się jeździć samochodem, gdy ktoś inny prowadzi, zawsze ma zapięte pasy i bacznie obserwuje drogę. Boi się też podczas jazdy o swoje dzieci, zawsze patrzy czy mają pozapinane foteliki i zawsze ona musi być obecna przy nich, nikomu nie powierzy jazdy ze swoimi dziećmi podczas jej nieobecności.

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17.

Obecnie M. S. odwiedza w S. dwa groby – dwóch braci, bowiem brat T. W., który zmarł na raka w 2011 r., został pochowany razem z bratem D. W.. Powódka jeździ tam parę razy w roku, gdy ma możliwość. Z bratem T. powódka była tak samo związana jak z D..

dowód : - przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018r. – k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Powódka samotnie wychowywała dwoje dzieci. W międzyczasie rozpadł się jej związek z narzeczonym. Było jej ciężko. W 2017 r. wyprowadziła się od matki. W dniu 18.11.2017 r. wyszła za mąż i zmieniła nazwisko na: S..

dowód : - pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego – k. 15 – 17;

- zeznania świadka H. K. – protokół pisemny z rozprawy z dnia 14.09.2017 r. – k. 49-49v.; płyta CD – k. 65;

- przesłuchanie powódki – protokół pisemny z rozprawy z dnia 13.03.2018 r. –

k. 64-64v.; płyta CD - k. 65.

Działając przez pełnomocnika M. S. dokonała zgłoszenia szkody stronie pozwanej pismem z dnia 30.12.2016 r., domagając się przyznania kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią brata D. W., na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., tj. za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią brata. Pełnomocnik wniósł o wypłatę bezspornej kwoty odszkodowania w terminie 30 dni na podane konto bankowe. W przypadku niedotrzymania ww. terminu ubezpieczyciel winien przekazać sumę odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi (481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK). Wraz ze zgłoszeniem szkody ubezpieczyciel otrzymał m.in. akt zgonu, wyrok, zdjęcia i opis traumy.

dowód : - pismo z dnia 30.12.2016 r. ze zgłoszeniem szkody – k. 10 – 11;

W stanowisku z dnia 17.01.2017 r. ubezpieczyciel przyznał M. K. kwotę 6.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu ubezpieczyciel stwierdził, że śmierć osoby najbliższej wywołuje głębokie i dotkliwe przeżycia o charakterze niemajątkowym, które winny być wynagradzane zadośćuczynieniem. Jednak krzywda rekompensowana na podstawie art. 448 k.c. obejmuje jedynie pewien wycinek ujemnych przeżyć, tj. krzywdę związaną z naruszeniem dóbr osobistych.

dowód : - decyzja (...) S.A. z dnia 17.01.2017 r. – k. 12 – 14;

- stanowisko (...) S.A. z dnia 17.01.2017 r. – w aktach szkody (...) S.A. – płyta CD – k. 33.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy bezsporne były okoliczności zdarzenia szkodowego, w wyniku którego w dniu 24.10.2004 r. śmierć poniósł przyrodni brat powódki – D. W.. Niekwestionowana była odpowiedzialność cywilna za skutki zdarzenia co do samej zasady ciężąca na stronie pozwanej jako ubezpieczycielu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Bezsporny był również przebieg postępowania likwidacyjnego szkody, w wyniku którego pozwany ubezpieczyciel wypłacił na rzecz powódki kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią brata przyrodniego. Sporna natomiast pozostaje dalsza żądana przez powódkę kwota zadośćuczynienia ponad już wypłaconą przez (...) S.A.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone w sprawie przez strony, a pochodzące z okresu postępowania likwidacyjnego, w szczególności pisemny opis traumy powódki po śmierci osoby bliskiej złożony w toku postępowania likwidacyjnego, zgłoszenie szkody z dnia 30.12.2016 r., decyzja (...) S.A. z dnia 17.01.2017 r., jak również zeznania świadka w osobie matki powódki – H. K. – oraz przesłuchanie samej powódki. Wprawdzie strona pozwana sprzeciwiła się w odpowiedzi na pozew dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka H. K., twierdząc, że sprawa dotyczy emocji pomiędzy dwojgiem osób, a stan uczuć danej osoby nie jest możliwy do obiektywnej oceny przez obserwatorów zewnętrznych nieposiadających wiedzy psychologicznej lub psychiatrycznej. Zważyć jednak należy, że to matka jako jedna z osób najbliższych, mieszkająca z powódką do niedawna na co dzień była najbliższym obserwatorem przebiegu żałoby u powódki po śmierci brata D., ma porównanie co do zachowania córki przed i po utracie brata, Sąd uzyskał z jej zeznań wiedzę na temat tego, w jakiej rodzinie wychowała się powódka i jakie relacje łączyły poszczególnych członków rodziny z powódką, jak wyglądały codzienne relacje w tej rodzinie. Natomiast wnioski z poszczególnych dowodów – w tym dowodów osobowych - Sąd wyciągnął sam w ramach zasady swobodnej oceny dowodów, po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.).

Odpowiedzialność cywilna strony pozwanej w niniejszej sprawie była niesporna. Wskazać więc należy jedynie dla porządku, że podstawę prawną odpowiedzialności (...) S.A. w niniejszej sprawie stanowi przepis ogólny - art. 822 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje

się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela

(§ 4). Nadto, przepisy szczególne regulujące odpowiedzialność ubezpieczyciela OC zawarte są w ustawie z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

(tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 473 ze zm.) – dalej: „ustawa” lub „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”, w szczególności w art. 34 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną

w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Do zdarzenia szkodowego doszło w dniu 24.10.2004 r. Powódka dochodzi roszczenia w przedmiocie zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Dopiero po dacie śmierci D. W., bowiem w dniu 03 sierpnia 2008 roku, weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r., Nr 116, poz. 731), na mocy której do art. 446 k.c. dodano § 4 w brzmieniu: „Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Jednakże judykatura nie pozostawia wątpliwości, iż do stanów faktycznych, zaistniałych przed dniem wejścia w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. (tj. gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3.08.2008 r., tak jak w niniejszej sprawie), istniała możliwość dochodzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., tzn. poprzez odwołanie się do naruszenia dóbr osobistych (zob. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010/10/11, LEX nr 604152; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, Biul. SN 2011/7/9, OSP 2012/3/32, LEX nr 852341; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku II CSK 248/10, LEX nr 785681 i powołane tam orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10 LEX nr 848128; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014 r., I ACa 459/13, LEX nr 1416095). Artykuł 446 § 4 k.c. nie uchylił artykułu 448 k.c., lecz jego dodanie było wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenia kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 września 2013 r., I ACa 618/13, LEX nr 1375829).

Powoływany art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Katalog dóbr osobistych pozostających pod ochroną prawa cywilnego zawarty jest w art. 23 k.c., ma charakter otwarty i jest stale poszerzany przez judykaturę i doktrynę. Natomiast art. 24 § 1 k.c. stanowi, że ten, czyje dobro osobiste zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać m.in. zadośćuczynienia pieniężnego. W orzecznictwie zaliczone zostały do dóbr osobistych m.in. więź emocjonalna łącząca osoby bliskie, relacja pomiędzy zmarłym a osobą zainteresowaną, więzi rodzinne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku II CSK 248/10, LEX nr 785681

i powołane tam orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2004 r., I CK 484/03, OSNC 2005/4/69, Wokanda 2004/12/6, Biul. SN 2004/11/9, LEX nr 132396; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010/10/11, LEX nr 604152; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, Biul. SN 2011/7/9, OSP 2012/3/32, LEX nr 852341).

W okolicznościach przedmiotowej sprawy kwotą, kompensującą krzywdę powódki tytułem naruszenia dóbr osobistych z uwagi na śmierć brata przyrodniego jest łącznie kwota 20.000 zł, z czego kwota 6.000 zł została przyznana już przez (...) S.A. w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego, a więc w wyroku Sąd zasądził brakującą kwotę 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Natomiast w pozostałym zakresie, tj. co do dalszej kwoty 10.000 zł powództwo należało oddalić, gdyż kwota żądania była zawyżona.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na fakt, iż powódka wychowała się w rozbitej rodzinie. Wychowywała ją jedynie matka, która trzykrotnie się rozwiodła, a z różnych związków ma 4 synów i 2 córki – w tym powódkę, przy czym o istnieniu starszej siostry powódka dowiedziała się dopiero przed dwoma laty. Matka powódki również kilkakrotnie się przeprowadzała, a brat przyrodni D. W. nie mieszkał z powódką w S. tylko pozostał w S., gdzie wcześniej – po rozstaniu matki z jego ojcem zamieszkiwał z dziadkami, a następnie założył własną rodzinę – ożenił się i miał jednego syna. W S. zamieszkiwał również drugi z braci przyrodnych powódki – T. W.. To z tymi braćmi powódka utrzymywała serdeczne rodzinne relacje, to

z nimi się spotykała, jeździli do siebie nawzajem, to ich darzyła siostrzanym uczuciem i łączyły ją z nimi rodzinne więzi, aż do ich śmierci. Natomiast ani z matką, ani z pozostałym rodzeństwem: Ł. i J. i siostrą, powódka nie miała tak dobrych relacji. Ł. mieszka w Anglii, J. nie wiadomo gdzie przebywa, a o istnieniu siostry w ogóle nie wiedziała przez większość życia. Tym samym sytuacja rodzinna powódki jest trudna, a panujące w niej relacje skomplikowane. Zważyć jednak należy, że o ile tą pierwotną sytuacją nie można obciążać ubezpieczyciela OC, to przedstawienie jej jest istotne dla wytłumaczenia rodzaju i siły więzi łączących powódkę z bratem D.. Gdy brat powódki zginął miał 29 lat, a powódka zaledwie 12. Ich relacje, zwłaszcza w młodszych latach życia powódki bardziej przypominały relacje na linii opiekun – podopieczny. Starszy brat zrobił siostrze huśtawkę, zabierał ją na grzyby, wspólnie się bawili, śmiali. Był dla niej poniekąd bratem i ojcem. Gdy powódka była starsza przyjeżdżała również często do niego do S.. Z czasem, w miarę dojrzewania powódki, ta relacja z bratem z pewnością przerodziłaby się w naturalny sposób na relację bardziej równorzędną, braterską, jednak przedwczesna śmierć brata uniemożliwiła to. Z przesłuchania powódki, jak również z zeznań świadka – jej matki – wyłania się obraz powódki jako dziewczynki, która została nieco zaniedbana emocjonalnie żyjąc w niepełnej rodzinie, w której pracująca matka nie mogła jej poświęcać wystarczająco dużo czasu, która to dziewczynka gdy tylko mogła jechała do braci do S., w tym do D., któremu udało się założyć swoją pełną rodzinę i wreszcie która została pozostawiona sama sobie z jej żalobą po śmierci brata. W noc, gdy dowiedziała się o śmierci D. została zostawiona sama w domu – w leśniczówce w środku lasu – gdy matkę zabrało pogotowie, ale i w późniejszym okresie nikt nie przepracował z nią tej straty – ani rodzina, ani pedagog szkolny, tudzież psycholog. Nawet obecnie podczas zeznań matka powódki niewiele wiedziała na temat tego, co dziś czuje jej córka w związku ze stratą brata. Wszystko to odbiło się to negatywnie na jej psychice, na podejściu do codziennych obowiązków (wagary, powtarzanie klasy). Po śmierci brata D. powódka się zmieniła. Zamknęła się w sobie, trudno było do niej dotrzeć, płakała, a śmierć brata przeżywa do dziś, wspomina go, nosi jego zdjęcie, odwiedza grób, jak również utrzymuje kontakty z jego synem. Wobec powyższego, kompensata krzywdy powódki w związku ze śmiercią brata D. kwotą łączną 20.000 zł (6.000 zł + 14.000 zł) nie jest kwotą zawyżoną.

Z drugiej strony zważyć należy, że na sytuację powódki złożyło się wiele okoliczności, za które ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności. Jak zostało wyżej wspomniane, powódka pochodzi z rozbitej rodziny. Zmarły brat nigdy z nią nie mieszkał, dzieliła ich odległość 80-90 kilometrów, co przełożyło się na częstotliwość odwiedzin, a tym samym możliwość pielęgnowania wspólnych więzi. D. miał własną rodzinę, na której ogniskowały się jego życiowe interesy. Dziś z perspektywy czasu po upływie 14 lat od śmierci brata powódki trudno odtworzyć przebieg żaloby. Powódka nie wykazała,

że w związku ze śmiercią D. ma problemy ze snem, nie ma apetytu, czy też że ma depresję. Natomiast na obecny stan psychiczny powódki nałożyła się z pewnością z jednej strony jej sytuacja osobista – nieudany związek z uprzednim narzeczonym, samotne wychowywanie dwójki dzieci, jak również w dużej mierze śmierć drugiego z braci – T. W. w 2011 r., na skutek choroby nowotworowej. Przesłuchanie powódki pokazało, że żal po śmierci brata T. jest jeszcze żywy. To na wspomnienie T. (a nie D.) powódka płakała, była wzruszona. Natomiast strata brata D. – choć niewątpliwie dotkliwa i stąd kompensowana zadośćuczynieniem - w dużej mierze z upływem czasu została przez powódkę przepracowana. Ułożyła sobie życie, w 2017 r. wyszła za mąż. Wobec powyższego, powództwo zostało częściowo oddalone, tj. co do kwoty 10.000 zł.

Od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 § 1 i 2 k.c.) liczone od dnia 30.01.2017 r. do dnia zapłaty, tj. zgodnie z żądaniem pozwu, a to uwzględniając 30 – dniowy termin likwidacji szkody przewidziany w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powoływany przepis stanowi, że Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Zawiadomienie do wraz z żądaniem kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia zostało złożone (...) S.A. pismem z dnia 30.12.2016 r., a więc w dniu 30.01.2017 r. strona pozwana pozostawała w zwłoce co do zasądzonej wyrokiem kwoty należności głównej.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. poprzez ich stosunkowe rozdzielenie. Powódka wygrała sprawę w stosunku: 58,33% do 41,67%. Obie strony poniosły koszty zastępstwa procesowego po 3.600 zł na podstawie § 2 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), jak również po 17 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw. Nadto, powódka poniosła koszt w postaci opłaty sądowej od pozwu w kwocie 1.200 zł. Łączne koszty procesu wyniosły więc 8.434,00 zł, z czego strona pozwana winna ponieść 58,33%, gdyż w takim procencie przegrała sprawę, tj. $8.434,00 \text{ zł} \times 58,33\% = 4.919,55 \text{ zł}$. Natomiast (...) S.A. poniosło dotychczas koszty w kwocie 3.617 zł, a więc strona pozwana winna zwrócić powódce różnicę, czyli 1.302,55 zł ($4.919,55 \text{ zł} - 3.617 \text{ zł}$) i taka kwota została zasądzona od (...) S.A. na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu w punkcie III sentencji wyroku.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.